

ข้อเสนอแนะของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทยในประเด็นเรื่อง ผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่อกลุ่มเปราะบางในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะในประเด็นเรื่องผลกระทบของโรคโควิด-19 ในเรือนจำและสถานคุมขัง

1. ศาลยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรม ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาหลักเกณฑ์และแนวทางการปล่อยตัวผู้ต้องขังในระยะเร่งด่วน โดยเฉพาะมาตรการปล่อยชั่วคราวและพักโทษผู้ต้องขัง เช่น นักโทษที่เหลือระยะเวลาในการลงโทษไม่เกิน 2 ปี นักโทษที่มีปัญหาสุขภาพร้ายแรง ผู้กระทำความผิดครั้งแรกและไม่ใช่การกระทำความผิดในอาชญากรรมร้ายแรง โดยให้นำมาใช้ในทุกเรือนจำและสถานคุมขัง เพื่อลดความแออัดภายในเรือนจำและเป็นการเพิ่มพื้นที่ในการรักษาระยะห่างทางกายภาพ พร้อมทั้งรักษามาตรฐานในการดูแลผู้ต้องขัง
2. เจ้าหน้าที่เรือนจำและสถานคุมขัง กรมราชทัณฑ์ ต้องเร่งดำเนินการจัดสรรพื้นที่ ‘ภายในเรือนจำและสถานที่คุมขังทุกแห่ง’ ให้เหมาะสมแก่การดูแลผู้ต้องขังที่จำเป็นต้องได้รับการควบคุมตัว สอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งรับรองสิทธิในการมีชีวิต และได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะไม่ถูกกระทำทรมาน ถูกประตักบดอย่างโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรี และสิทธิที่จะไม่ถูกควบคุมตัวโดยพลการ
3. กระทรวงยุติธรรม พนักงานอัยการและศาลควรเร่งดำเนินการในระดับนโยบายโดยการยกเลิก ปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายและแนวปฏิบัติเพื่อลดทอนความผิดทางอาญา หยุดการนำคนเข้าเรือนจำด้วยความผิดเล็กน้อยและมีใช้ความผิดอาญาอย่างแท้จริง (male in se)
4. กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาลควรเร่งปรับปรุงระบบงานด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อมิให้ผู้ต้องขังถูกปฏิเสธสิทธิในการเข้าถึง ‘ความยุติธรรม’ ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงชั้นใดก็ตาม สิทธิในการเข้าถึงทนายความอย่างเป็นทางการต้องได้รับการรับรองโดยไม่มีข้อกีดกัน ตลอดทั้งสิทธิในการเข้าเยี่ยมของญาติ ต้องได้รับการอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และคำนึงว่าสิทธิทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นต้องได้รับการรับรองจากรัฐโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม

5. เจ้าหน้าที่เรือนจำและสถานคุมขังต้องยุติการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผู้ต้องขังต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับแนวนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาและการรับมือกับโรคโควิด-19 สถานการณ์ปัจจุบันและความรุนแรงของสถานการณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต้องให้ข้อมูลที่รอบด้านแก่ผู้ต้องขังเพื่อให้ผู้ต้องขังเข้าใจความสำคัญของนโยบายและสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับหลักการทางสาธารณสุขในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้
6. เจ้าหน้าที่เรือนจำและกรมราชทัณฑ์ ควรเพิ่มการดำเนินงานเพื่อรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ต้องขังโดยจำแนกตามอายุ เพศ ชาติพันธุ์และโรคประจำตัว
7. เจ้าหน้าที่เรือนจำและกรมราชทัณฑ์ ควรจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลที่มีการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับอัตราการติดเชื้อ การฉีดวัคซีนและอัตราการเสียชีวิตในเรือนจำ ในเวลาเดียวกันรัฐต้องประกันที่จะคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรีของบุคคลตลอดเวลา
8. กรมราชทัณฑ์ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงยุติธรรม ต้องเร่งจัดสรรงบประมาณในการดูแลสิทธิในสุขภาพอย่างรอบด้านแก่ผู้ต้องขังท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนาและความคิดเห็นทางการเมือง
9. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ ต้องดูแลผู้ต้องขังตามข้อกำหนดเนลสัน แมนเดลา และข้อกำหนดกรุงเทพ ต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ ซึ่งต้องครอบคลุมทั้งเรื่องโภชนาการ สาธารณสุขและแนวปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
10. กระทรวงสาธารณสุขและกรมราชทัณฑ์ ต้องเร่งดำเนินการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเป็นระบบ จัดสรรอุปกรณ์อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงแก่ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในทุกเรือนจำและสถานคุมขัง โดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ตรวจสอบได้และดำเนินการอย่างถาวรเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนในระยะยาว
11. กรมราชทัณฑ์ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขควรเร่งปรับปรุงระบบงานด้านสาธารณสุขทั้งหมดในเรือนจำและสถานคุมขัง โดยยึดหลักการระหว่างประเทศและแนวนโยบายที่พัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังโดยเฉพาะดูแลให้มีห้องน้ำ ห้องอาบน้ำอย่างเพียงพอและใช้งานได้ มาตรการเช่นนี้ควรคำนึงถึงเพศสภาพ วัฒนธรรม สมรรถภาพและอายุของผู้ต้องขัง
12. เจ้าหน้าที่เรือนจำ กรมราชทัณฑ์และกระทรวงสาธารณสุขต้องบังคับใช้มาตรการที่เป็นผลเพื่อป้องกัน ตรวจหา คัดแยกและรักษาการติดเชื้อโควิด-19 ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ที่ได้สัมผัส ติดต่อกับผู้ติดเชื้อ โดยควรให้การรักษายาบาลฉุกเฉินเมื่อจำเป็น

13. เจ้าหน้าที่เรือนจำ กรมราชทัณฑ์ต้องประกันว่ามาตรการในการคัดแยกหรือกักตัวเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ในสถานที่ควบคุมตัวต้องไม่ส่งผลให้เกิดการขัดแย้งโดยพฤตินัย และให้เป็นมาตรการที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้สัดส่วน จำเป็นและให้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง มาตรการในการคัดแยกหรือกักตัวดังกล่าวต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติหรือกำหนดเงื่อนไขที่รุนแรงเกินไปหรือบกร่องเกินไปสำหรับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รวมถึงเด็กด้วย
14. กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงสาธารณสุขควรประกันว่าสถานพยาบาลในเรือนจำต้องมีอุปกรณ์ทางการแพทย์อย่างเพียงพอและได้มาตรฐาน มีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์มากพอเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการรักษาและการดูแลอย่างเหมาะสม
15. กรมราชทัณฑ์ ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขต้องเร่งดำเนินการจัดสรรวัคซีนที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ เข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในแต่ละเรือนจำและสถานคุมขังที่ต้องปฏิบัติงานทุกวัน และผู้ต้องขัง ทั้งผู้ต้องขังที่เป็นมีความเสี่ยงด้านสุขภาพและจำเป็นต้องอยู่ในเรือนจำเป็นระยะเวลานาน นักโทษเด็ดขาด โดยจัดให้คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มแรกที่ได้รับการจัดสรรวัคซีน และรับรองสิทธิของกลุ่มคนดังกล่าวให้ไม่ด้อยไปกว่าสิทธิของประชาชนทั่วไปภายนอกเรือนจำ